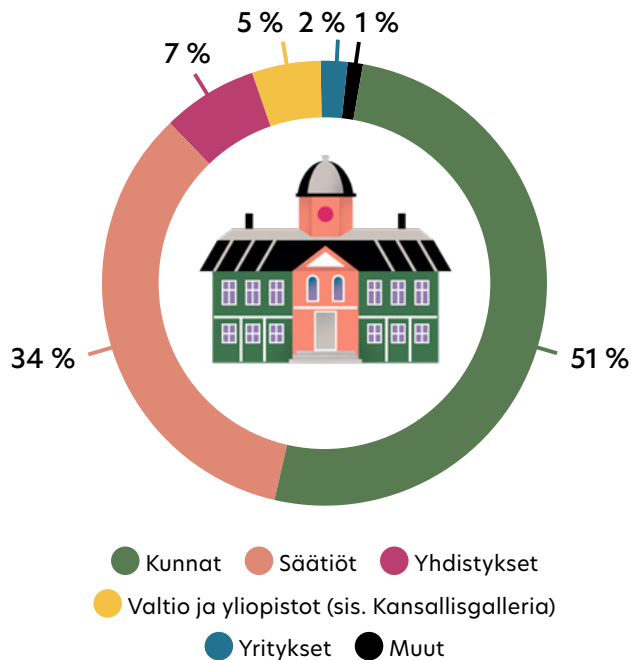

Suomen museot 2020

Mitä Museotilastossa on?

Museovirasto kokoaa vuosittain tilastotietoa Suomessa toimivien päätoimisesti ja ammatillisesti hoidettujen museoiden taloudesta, henkilöstöstä ja toiminnasta (ei kata Ahvenanmaan maakunnan museoita). Museotilasto perustuu museoiden tilastokyselyn kautta antamiin vastauksiin, ja sen tavoitteena on antaa mahdollisimman luotettava yleiskuva maamme ammatillisesta museotoiminnasta.

Museoiden ylläpitäjät 2020

Suomen ammatilliset museot

Vuonna 2020 Suomessa oli 150 ammatillisesti hoidettua museota. Edellisen vuoteen verrattuna museoiden lukumäärä on vähentynyt kolmella museolla, mikä johtuu museoiden yhdistämisistä saman museo-organisaation alaisuuteen (Joensuun museot, Jyväskylän museot ja Rauma museot).

Uudistettu museolaki (314/2019) astui voimaan 1.1.2020 alkaen. Tämän seurauksena myös museoiden valtionosuusjärjestelmä uudistui. Uudessa museolaissa maakunta- ja aluetaidemuseot korvautuivat alueellisilla vastuumuseoilla, joita oli Suomessa vuonna 2020 yhteensä 32. Alueelliset vastuumuseot ovat asiantuntijoita ja yhteistyökumppaneita alueensa kulttuuriperintöön liittyvissä kysymyksissä.

Valtakunnalliset erikoismuseot korvautuivat valtakunnallisilla vastuumuseoilla, joiden lukumäärä vuonna 2020 oli yhteensä 17. Valtakunnalliset vastuumuseot ovat valtakunnallisia asiantuntijoita kukin omalla erikoisalallaan.

Kaiken kaikkiaan 124 museota sai valtionosuutta vuonna 2020.

150 ammatillisesti hoidettua museota

124 valtionosuuden piirissä olevaa museota

26 valtionosuuden ulkopuolella olevaa ammatillista museota

32* alueellista vastuumuseota, joista

- 22 museolla museo-toiminnan edistämis-tehtävä
- 22 museolla kulttuuri- ympäristötehtävä
- 17 museolla alueellinen taide- museotehtävä

17* valtakunnallista vastuumuseota

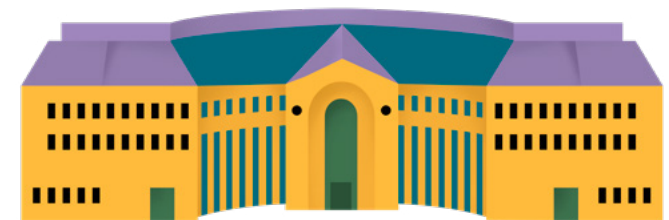
76 muuta, valtion- osuuden piirissä olevaa

8 valtion ja yliopiston museota

- 3 valtakunnallista museota
- 2 muuta valtion museota
- 3 yliopiston museota

18 muuta museota (kunnalliset ja yksityiset museot valtionosuuden ulkopuolella)

* Saamelaismuseo Siida toimii sekä alueellisena että valtakunnallisena vastuumuseona

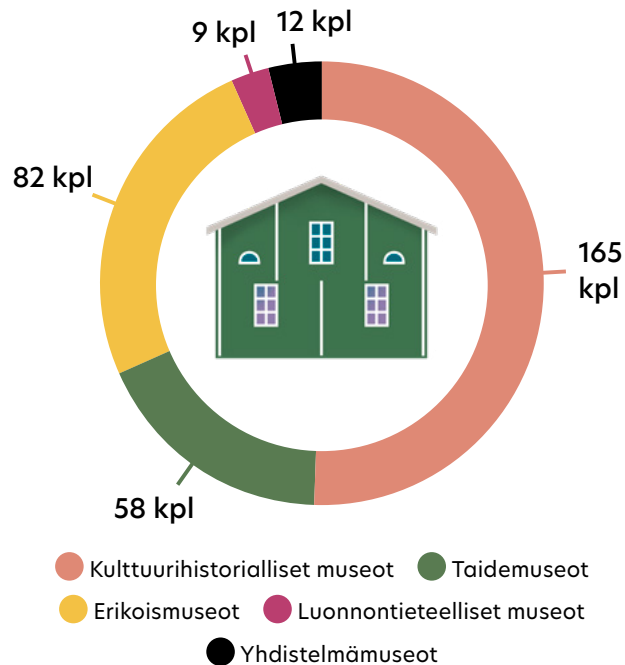

Museoiden ylläpitämät museokohteet vuonna 2020

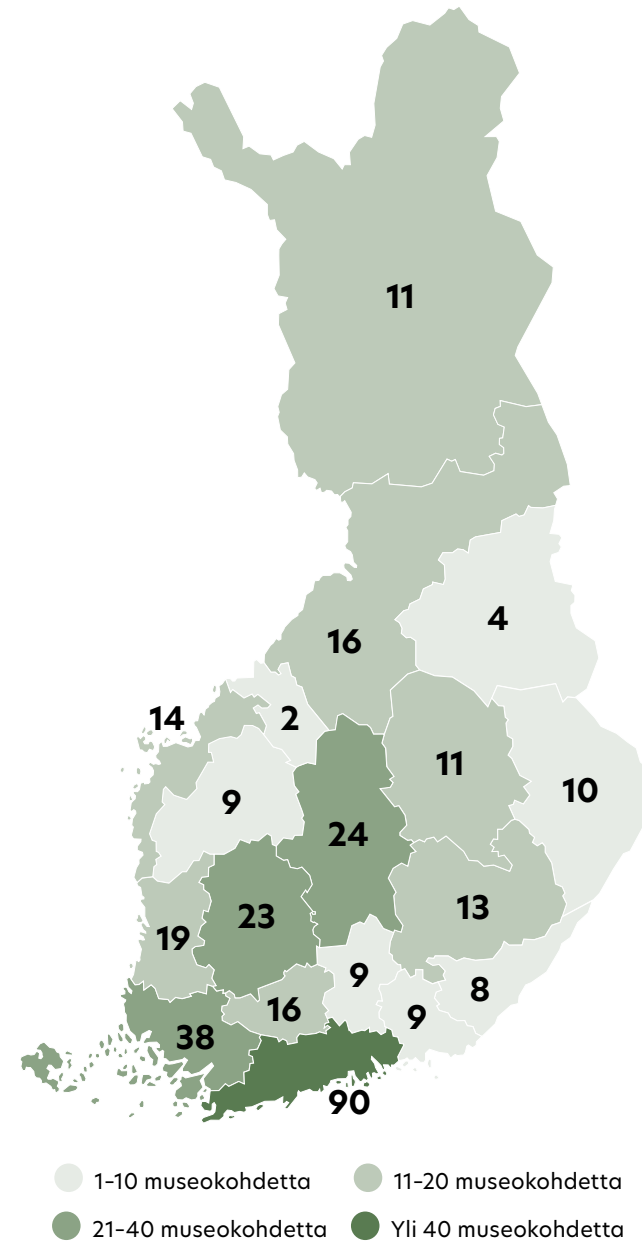
Suomen 150 ammatillisista museota ylläpitivät yhteensä 326 yleisölle avoinna olevaa museokohdetta. Museokohteiden kokonaismäärään on otettu mukaan myös ne kohteet, jotka eivät poikkeuksellisesti ole olleet avoinna yleisölle esimerkiksi korjaustöiden tai vuonna 2020 koronaepidemian vuoksi.

Vuonna 2020 museokohteet olivat avoinna yhteensä 271 184 tuntia, mikä on 27 % vähemmän kuin edellisellä vuonna (v. 2019: 371 862 tuntia). Keskimäärin museokohteet olivat vuoden aikana auki 958 tuntia, mikä on 265 tuntia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Koronaepidemian vuoksi keväällä 2020 museot olivat kiinni koko maassa yli kaksi kuukautta. Loppuvuonna pahimmilla koronan leviämisaioilla museoita jouduttiin sulkemaan uudelleen.

Museokohteiden museotyyppit 2020

Museokohteet maakunnittain 2020

93 %

museoiden pääkohteista oli avoinna säännöllisesti ympäri vuoden.

Museokohteet olivat keskimäärin avoinna vuoden aikana

153

päivää

(v. 2020: 194 päivää).

Lisätietoa ja käsitteitä

Museotilastossa ammatillisesti ja päätoimisesti hoidettu museo määritellään seuraavasti:

- Museon toiminta perustuu siihen, mitä museolain (314/2019) 2 §:ssä pykälässä mainitaan museotoiminnan tarkoitukseksi
- Museon tulee olla valtion, kunnan, kuntayhtymän, säätiön, yhdistyksen tai muun yhteisön ylläpitämä (ei yksityishenkilön ylläpitämä)
- Museon tulee olla sääntömääräisesti museotoimintaa harjoittava toimintayksikkö
- Museon tulee olla avoinna yleisölle säännöllisesti ja museotoiminnan tulee olla ympärivuotista
- Museon tulee joko omistaa omat kokoelmat tai hallita kokoelmia deponoinnin tai muun pitkäaikaisen sopimuksen perusteella
- Museon kokoelmien tulee olla käyttäjien saavutettavissa
- Museolla tulee olla vähintään yksi vakituinen, päätoiminen, museoammatillinen työntekijä

Museoiden valtionosuudet

Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy museot valtionosuuden piiriin valtion talousarvion asettamissa rajoissa. Valtionosuuden määrä perustuu vuosittain museokohtaisesti vahvistettuun laskennallisten henkilötyövuosien määrään.

Museolaki (314/2019)

Uudistettu museolaki (314/2019) astui voimaan 1.1.2020 alkaen. Tämän seurauksena myös museoiden valtionosuusjärjestelmä uudistui. Maakunta- ja aluetaidemuseot korvautuivat alueellisilla vastuumuseoilla ja valtakunnalliset erikoismuseot valtakunnallisilla vastuumuseoilla. Vuoden 2020 alusta alkaen museoiden valtionosuus koostuu kaikille valtionosuuden piirissä toimiville museoille myönnettävästä ns. perusrahoituksesta sekä alueellisten ja valtakunnallisten tehtävien perusteella myönnettävästä alueellisten ja valtakunnallisten museoiden lisärahoituksesta.

Lähteet

[Museotilasto 2020](#), Museovirasto

[Museoiden valtionosuudet](#). Opetus- ja kulttuuriministeriö

Kuvitus: Riku Ounaslehto

Taitto: Days Agency